

Drugi članki ali sestavki/1.25

Eda Benčič Mohar

ZAVOD ZA VARSTVO KULTURNE DEDIŠČINE SLOVENIJE; OE PIRAN

1. Evidentiranje dediščine in priprava predlogov za vpis v register kulturne dediščine

Ena mojih temeljnih nalog, ki jo stalno opravljam, je evidentiranje in dokumentiranje kulturne dediščine na območju občin Koper, Izola in Piran. Dokumentacijo dopolnujem s fotografijami, diapozitivi, arhitekturnimi posnetki ter s podatki, pridobljenimi na terenu, v arhivih in literaturi.

2. Priprava oz. sodelovanje pri pripravi planskih dokumentov

Izdelala sem dva elaborata, oba povezana s Sečoveljskimi solinami.

- Kulturnovarstveni elaborat - varovanje, ohranjanje in prezentacija kulturne dediščine v solinah Fontanigge (kulturni spomenik Sečovlje - Krajinski park Sečoveljske soline, EŠD 7869). Elaborat obravnava opuščen južni predel Sečoveljskih solin, kjer se je srednjeveški način pridobivanja soli ohranil do šestdesetih let 20. stoletja.
- Kanal Giassi, Muzej solinarstva v Sečoveljskih solinah. Konservatorski program. (Sečovlje - Muzej solinarstva v Krajinskem parku Sečoveljske soline, SDP, EŠD 13697). Cilj konservatorskega programa je ohranitev in kulturnovarstvena prezentacija celote: kanalov z bregovi, solinskih hiš s funkcionalnimi zemljišči in ostankov solnih polj. Predlaga se oživitev s pomočjo vnosa nove muzejske dejavnosti, kot jo razumemo v najširšem pomenu besede. Pri iskanju predlogov za nove funkcije solinskih hiš so sodelovali delavci Pomorskega muzeja Sergej Mašera Piran, ki je upravitelj Muzeja solinarstva.

3. Priprava strokovnih podlag za razglasitev spomenikov državnega ali lokalnega pomena

Pripravila sem dva predloga za razglasitev spomenikov državnega pomena: domačije pri Mihoti v Pisarih 5 in Stare hiše z gospodarskim poslopjem v Padni 27.

4. Konservatorski nadzor in koordinacija pri obnovi

- Padna št. 57, domačija s staro pekarno (Padna - vas, EŠD

508), nadaljevala so se dela gradbene konsolidacije obodnih zidov, zaključena je bila obnova streh;

- Osp 14, Pustova domačija, nadaljevala se je sanacija ostenja;
- Smokvica 10, 13, 14 in 15, Bržanova domačija (EŠD 668), izvedle so se sanitarije v delu kleti, obnovljena so bila vhodna vrata v klet;
- Pisari 5, domačija pri Mihoti (EŠD 15573), obnovil se je suhozidan dvoriščni zid, izdelan je bil projekt PGD - PZI za sanacijo/obnovo domačije;
- Župančiči 6 (EŠD 900) in Črnotiče 40, Smučova domačija, izdelana sta bila popisa del za sanacijo/obnovo stavb.

5. Udeležba na strokovnih srečanjih doma in v tujini

Udeležila sem se posveta in strokovne delavnice Apno in tehnologija apna, ki je od 20. do 29. maja 2003 potekala v Ljubljani, Škofji Loki, Prapročah in Lukovici.

6. Razno

Izdala sem preko sto kulturnovarstvenih pogojev in soglasij. Sodelovala sem pri delavnici 100 kalov (priprava besedil za zgibanko in CD) in pri projektu Mestne občine Koper z naslovom Poti po vodnih virih v Krajevni skupnosti Šmarje. Sodelovala sem pri dogovarjanjih med lastniki Bržanove domačije v Smokvici, vaško skupnostjo Smokvica in predstavniki Mestne občine Koper o možnostih odkupa gospodarskega dela domačije.

Pomagala sem lastnikom kulturnih spomenikov pri prijavi na Javni razpis Ministrstva za kulturo (več stavb v Abitanti, Padna 27 in 53, Župančiči 6).

Sem vodja in glavna koordinatorica projekta Abitanti, ki se izvaja v okviru programa Phare - čezmejno sodelovanje Slovenija / Italija - Sklad za male projekte. Projekt - avgust 2003 do avgust 2004 - poteka v sodelovanju z italijanskim partnerjem, ki vodi zrcalni projekt v vasi Topolove. Prijavitelj projekta je ZVKDS, OE Piran, partnerji na slovenski strani pa so Mestna občina Koper, Kmetijsko svetovalna služba Koper, Lions club Koper in Krajevna skupnost Gradin. Zunanji sodelavci so Fakulteta za arhitekturo ter Kulturno in raziskovalno društvo Mediterraneo. Poglavitni cilj projekta je ohranitev kulturne dediščine vasi, kar je njena največja kvaliteta. Zato je prva naloga fizična zaščita ohranjenih stavb in drugih objektov. Hkrati se oblikuje program za oživitev vasi. Naš namen je, združiti in nadgraditi vse, kar je bilo v tej smeri že narejenega. Povezava med domačini (lastniki nepremičnin), pristojnimi strokovnimi in upravnimi institucijami, kot tudi s kulturnimi delavci in drugimi interesi, nudi realno možnost za revitalizacijo naselja. Končni izdelek projekta bo idejna študija o fizični sanaciji/obnovi objektov in vnosu novih namembnosti. Leta 2003 sta bili med drugim realizirani dve delavnici, in sicer konservatorska študija, katere rezultat sta analiza in ovrednotenje kulturne dediščine, ter ekonomska študija z oceno potencialov in dejanskih možnosti za revitalizacijo kmetijskih površin ter opravljanje dopolnilnih dejavnosti na kmetiji.

Datum prejema prispevka v uredništvo: 13. 2. 2004